

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobkyně: **ATIP, spol. s r. o.**, IČO 49901001
sídlem Chotyně 177, 463 34
zastoupené advokátem JUDr. Tadeášem Petrem
sídlem Sokolovská 668/136d, 186 00 Praha 8

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného z 22. 4. 2021, čj. MPSV-2021/50087-710

takto:

- I. Ruší se rozhodnutí žalovaného z 22. 4. 2021, čj. MPSV-2021/50087-710, a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku povinen žalobkyni uhradit náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč, a to k rukám jejího zástupce, advokáta JUDr. Tadeáše Petra.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se na soud obrátila, protože nesouhlasí s rozhodnutím žalovaného, který částečně vyhověl její žádosti o prominutí penále, ovšem s podmínkou, že žalobkyně sníží dluh na pojistném a penále, a zamítnul její žádost o prominutí penále v obráceném pořadí,

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

než stanoví zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku státu na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „zákon o pojistném“).

2. Mezi stranami je sporné, zda žalovaný mohl pro prominutí penále stanovit podmínky a zda byl oprávněn nevyhovět žalobkynině žádosti o určení pořadí prominutého penále, tj. zda neporušil zásadu zákonnosti podle § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a zda nepřekročil meze správního uvážení. Pro rozhodnutí soudu je však zejména podstatné, zda žalovaný své závěry přezkoumatelně odůvodnil.

II. Dosavadní průběh řízení a napadené rozhodnutí

3. Žalobkyně podniká v oboru strojírenství, od 1. 8. 1997 je plátcem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Od počátku podnikání se dostala do druhotné platební neschopnosti a nebyla schopna hradit řádně odvody pojistného. Vzhledem k vysokým předpisům pojistného vznikalo žalobkyni velké penále, přesto se žalobkyně pojistné snažila dle aktuálních možností hradit.
4. Okresní správa sociálního zabezpečení v Liberci vystavila žalobkyni postupně celkem 32 výkazů nedoplatků, které byly vymáhány správní i soudní exekucí. Žalobkyni byly povoleny splátky pojistného a penále, k 28. 11. 2019 dluh na pojistném uhradila a ke dni podání žádosti o prominutí penále hradila předpisy pojistného řádně a včas. Celková výše penále ke dni uhrazení dlužného pojistného činila 13 655 808 Kč.
5. Žalobkyně 18. 2. 2021 požádala o prominutí penále v maximální přípustné výši v souladu s Nařízením Komise (EU) č. 14074/2013 z 18. 12. 2013. Současně požádala, aby bylo prominuto penále nejpozději přirostlé. Žádost podrobně odůvodnila svou hospodářskou situací z minulých let i ze současnosti. Vyměřené penále pro žalobkyni představuje neúměrně tvrdý zásah ohrožující udržitelnost jejího provozu.
6. Žalovaný vydal 22. 4. 2021 napadené rozhodnutí, kterým žádosti částečně vyhověl a prominul penále ve výši 5 170 000 Kč ke dni, v němž nebude dluh na pojistném a penále činit více než 5 170 000 Kč s tím, že tato podmínka musí být splněna do 31. 12. 2024. Žádosti o prominutí penále v obráceném pořadí nevyhověl. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný stručně zrekapituloval důvody žádosti a k zamítnutí žádosti o prominutí penále v obráceném pořadí uvedl, že žalovaný není oprávněn pořadí určené zákonem o pojistném měnit.

III. Žalobní argumentace

7. Žalobkyně napadá výslovně pouze část výroku rozhodnutí žalovaného, a to stanovení podmínky, že penále bude prominuto ke dni, v němž nebude dluh na pojistném a penále činit více než 5 170 000 Kč s tím, že tato podmínka musí být splněna do 31. 12. 2024, a dále výrok o zamítnutí žádosti o prominutí penále v obráceném pořadí. Žalobkyně považuje napadenou část rozhodnutí za nezákonnou a navrhuje v této části jeho zrušení.
8. V žalobě vytýká žalovanému, že nepostupoval v souladu s právními předpisy a porušil zásadu zákonnosti podle § 2 odst. 1 správního řádu. Žalovaný totiž stanovil podmínku pro prominutí penále, aniž by to zákon umožňoval. Podle žalobkyně tak žalovaný nebyl oprávněn učinit, dle platných právních předpisů totiž může žádosti buď vyhovět, nebo nevyhovět, a to bez dalšího.
9. V právních předpisech se nehovoří ani o tom, v jakém pořadí se mají jednotlivé dílčí částky penále promíjet. Odkaz žalovaného na zákon o pojistném tak není relevantní, neboť tento

zákon žádné chronologické pořadí promíjení penále neobsahuje, žalovaný tedy nebyl oprávněn žádost žalobkyně zamítnout.

10. Žalovaný překročil meze správního uvážení, neboť nerozhodl dle zákonem předvídaných variant. Stanovení podmínky pro prominutí dluhu je nepřipustným excesem z diskreční pravomoci žalovaného.
11. Žalobkyně dále namítá, že vydané rozhodnutí je nepřezkoumatelné. V odůvodnění není žádná zmínka, proč žalovaný stanovil podmínku a k zamítavé části odůvodnění odkazuje pouze na zákon o pojistném bez bližšího odůvodnění.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný s žalobou nesouhlasí a navrhl její zamítnutí.
13. Žalovaný nesouhlasí se závěrem žalobkyně, že je správní orgán dle dikce zákona žádosti o prominutí penále oprávněn pouze vyhovět či nevyhovět. Dle § 104ch odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „OPSZ“), má možnost vyhovět i jen částečně, tj. prominout penále v nižší výši, než žadatel požadoval.
14. OPSZ žádná kritéria pro rozhodování o prominutí penále nestanoví, je tak pouze na žalovaném, k jakým skutečnostem přihlédne. Podmínkou je dodržení základních zásad správního řízení, tedy i zásady předvídatelnosti. Pokud žalovaný používá obdobná kritéria pro svou správní úvahu v obdobných případech, pak nelze porušení této zásady namítat.
15. Jedním ze základních kritérií, ke kterým žalovaný při rozhodování o prominutí penále přihlíží, je skutečnost, zda žadatel zaplatil částku dlužného pojistného, včetně dlužného penále přesahující částku, o jejíž prominutí žádá. Postup, kterým žalovaný deklaruje formou podmínky kritérium pro prominutí penále, žalovaný považuje za věcně odůvodněný a nepřičící se právní úpravě.
16. Žalovaný upozorňuje, že vyhláškou č. 161/1998 Sb., o promíjení penále správami sociálního zabezpečení, stanovil pro okresní správy sociálního zabezpečení a Českou správu sociálního zabezpečení při rozhodování o promíjení penále jako jednu z podmínek to, že plátce zaplatil pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti splatné do dne vydání rozhodnutí o prominutí penále. Tím spíše se touto podmínkou musí řídit i on sám. Pokud by soud tuto podmínku zrušil, rozhodnutí by neodpovídalo setrvalé praxi žalovaného.
17. K námitce týkající se prominutí penále v určeném pořadí žalovaný uvádí, že vycházel podpůrně z pořadí stanoveného v § 22a zákona o pojistném. Připouští však, že závazné pořadí pro prominutí penále zákonem výslovně stanoveno není. Vzhledem k tomu, že po zaplacení dluhu na pojistném penále již dále nenarůstá, je lhostejné, za jaké období je penále prominuto, neboť celková výše dluhu se nemění. Nevyhověním žádosti nedošlo k finančnímu poškození žalobkyně.
18. Žalovaný souhlasí s tím, že obecně je rozhodnutí potřeba řádně odůvodnit v souladu s § 68 odst. 1 správního řádu. V tomto případě však zákonodárce stanovil odchylku v § 104ch odst. 4 OPSZ, dle kterého rozhodnutí o prominutí penále odůvodnění nemusí obsahovat. Z tohoto důvodu tedy nelze rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné.

V. Posouzení věci soudem

19. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů [(§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
20. Ve věci samé rozhodl soud bez nařízení jednání, neboť shledal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].
21. Žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná.
22. Jelikož žalobkyně napadla žalobou jen část výroku rozhodnutí žalovaného, je pro posouzení věci podstatné, zda a kdy je soud oprávněn meze napadeného rozhodnutí vytýčené žalobou překročit. Výslovnou výjimku obsahuje pouze § 76 odst. 2 s. ř. s., podle něhož soud vysloví i bez návrhu nicotnost rozhodnutí, a to i tehdy, že se nicotnost týká pouze části rozhodnutí, kterou však nelze od ostatních částí oddělit. V dané věci je otázkou, zda takovou výjimku z dispoziční zásady zakládá i § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení *soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.*
23. Srovnáním znění odstavce prvního a druhého tohoto ustanovení je zřejmé, že v odstavci prvním je výslovně upravena pouze výjimka z povinnosti nařídit jednání, kdežto v odstavci druhém jsou upraveny výjimky dvě: jednak z povinnosti nařídit jednání, jednak z vázanosti žalobním návrhem. Ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s. stanoví podmínky, za nichž soud není povinen nařídit jednání, neboť soudu je ze spisu či z rozhodnutí dostatečně zřejmé, že procesní postup či rozhodnutí jsou natolik vadné, že rozhodnutí musí být zrušeno. Neznamená to ovšem, že soud je k této úvaze oprávněn bez ohledu na žalobní námítky. Ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s. totiž není výjimkou z dispoziční zásady. K tomu se vyjádřil již rozšířený senát NSS v usnesení z 15. 1. 2008, čj. 2 As 34/2006-73, č. 1546/2008 Sb. NSS, část VI.: *„Ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s. upravuje postup soudu v případech, kdy soud může rozhodnutí zrušit i bez nařízení jednání - z toho lze dovodit jen to, že případy tam uvedené jsou důvodem ke zrušení správního rozhodnutí. Výslovně předpokládá postup z moci úřední – tj. bez návrhu – pouze v případě nicotnosti rozhodnutí, kterou lze vyslovit podle odst. 2 cit. ustanovení. Z povahy vady pak postup z moci úřední přichází v úvahu i u vad spočívajících v nepřezkoumatelnosti podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to proto, že nepřezkoumatelnost brání zpravidla věcnému přezkumu a posouzení důvodnosti žalobních námítek“.* Výklad v tomto usnesení provedený není oporou názoru, že k vadám podle § 76 odst. 1 s. ř. s. přihlíží soud vždy z moci úřední. Soud tak sice může učinit, ale jen za určitých podmínek. Těmi jsou právě případy, kdy rozhodnutí vůbec není schopno přezkumu z hlediska žalobních námítek. Tato vadnost a nemožnost podrobit rozhodnutí zkoumání musí být zjevná buď ze spisu (či z jeho absence), nebo z rozhodnutí samého, pokud bude postrádat srozumitelnost či důvody v takové míře, že vylučuje zkoumání důvodnosti žaloby. Zrušení rozhodnutí bez ohledu na žalobní námítky je ve všech těchto případech pouhým důsledkem toho, že vady jsou takového charakteru, že vylučují jiný postup.
24. Ustanovení § 76 odst. 1 i 2 s. ř. s. tedy zajišťuje jednodušší postup tam, kde nelze zkoumat věcnou správnost rozhodnutí. NSS opakovaně uvedl, že soud je povinen zrušit správní rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, i když tato není v žalobě namítána (viz rozsudek NSS z 12. 12. 2003, čj. 2 Ads 33/2003-78, č. 523/2005 Sb. NSS, a z 9. 6. 2004, čj. 5 A 157/2002-35). Dospěl totiž k závěru, že nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je pojmově spjata

se soudním přezkumem takového rozhodnutí. Je-li tedy správní rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, je soud k této nepřezkoumatelnosti povinen přihlédnout z úřední povinnosti a správní rozhodnutí zrušit bez ohledu na to, zda je v žalobě tato vada namítána či nikoliv.

25. V posuzovaném případě je sice nepřezkoumatelnost žalobkyní namítána, nicméně jen ve vztahu k napadené výrokové části. Soud se tedy zabýval tím, zda napadená výroková část (tj. podmínka vyhovění žádosti) je výrokem oddělitelným a samostatně přezkoumatelným. Dle rozsudku NSS z 30. 7. 2008, čj. 2 As 45/2008-60: „*V případě, že ve formálně jednotném rozhodnutí správního orgánu je obsaženo více materiálních rozhodnutí, je třeba provést test jejich oddělitelnosti a rozhodnout, zda tato rozhodnutí jsou vůči sobě v závislém vztahu nebo zda jsou (mohou být) na sobě zcela nezávislá. Jinak řečeno, zda oddělením jedné části rozhodnutí od zbytku rozhodnutí (oddělení jednoho materiálního rozhodnutí od druhého, popř. ostatních materiálních rozhodnutí) se nestane rozhodnutí jako celek (rozhodnutí ve formálním smyslu) nebo zbylá část tohoto rozhodnutí nezákonnou nebo nelogickou. Takový stav může mít s ohledem na různorodost řízení vedených před správními orgány nejrůznější podobu. Např. jeden výrok podmiňuje výrok druhý (výrok o porušení právní povinnosti a výrok o sankci); zrušením jednoho výroku by došlo k faktické změně rozhodnutí správního orgánu, což by ve svém důsledku znamenalo zavedení nového způsobu rozhodování soudu (zrušením omezujících podmínek při povolení nějaké činnosti by došlo k povolení činnosti bez omezení), apod.“. Rovněž ve svém rozhodnutí z 26. 9. 2007, čj. 8 Afs 75/2006-96, NSS poukázal na to, že s. ř. s. připouští i částečný přezkum žalobou napadeného rozhodnutí, přičemž nenavrhuje-li žalobce přezkum v plném rozsahu, tzn. přezkum všech výroků napadeného správního rozhodnutí, lze soudně přezkoumat i jen jediný výrok napadeného rozhodnutí. To ale platí jen za předpokladu, že jde o výrok samostatný, který je oddělitelný a je způsobilý samostatného přezkumu.*
26. Soud posoudil výrok žalovaného, týkající se vyhovění žádosti o odpuštění dluhu, a došel k závěru, že podmínka stanovená ve výroku není od zbylé části výroku oddělitelná a samostatně přezkoumatelná. Pokud by soud svým rozhodnutím zrušil pouze onu podmínku, došlo by k faktické změně rozhodnutí správního orgánu, který o odpuštění dluhu rozhodl právě jen za dodržení stanovené podmínky. Z toho důvodu se soud zabýval napadeným rozhodnutím v plném rozsahu, nikoliv pouze v napadené části výroku.
27. Soud si je vědom, že žalovaný v projednávané věci rozhodoval o žádosti o prominutí penále za užití § 104ch odst. 4 OPSZ, podle něhož *rozhodnutí o žádosti o prominutí penále nemusí obsahovat odůvodnění a opravné prostředky proti němu se nepřipouštějí. Na řízení o prominutí penále se nevztahuje správní řád.* I zde však platí požadavek na dodržení základních zásad činnosti správních orgánů uvedených v § 2 až § 8 správního řádu (viz § 177 odst. 1 správního řádu). Z těch plyne též požadavek, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly (§ 2 odst. 4 správního řádu).
28. OPSZ dříve obsahoval § 104e písm. b), který vylučoval soudní přezkum ve věcech rozhodnutí o prominutí penále dle § 104ch téhož zákona. Dané ustanovení však zrušil Ústavní soud nálezem z 31. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 46/10, č. 177/2011 Sb. Dospěl totiž k závěru, že je-li možný soudní přezkum v případě rozhodování o prominutí penále ve věcech podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, nelze ústavně konformním výkladem vysvětlit, aby obdobný institut prominutí poplatků podle OPSZ soudní

přezkum nepřipouštěl. Ústavní soud výslovně v tomto nálezu zdůraznil, že: „*předmětem soudního přezkumu rozhodnutí o prominutí penále za nezaplacení pojistného na sociální zabezpečení není meritum věci; je jím toliko dodržení mezi správního uvážení, je jím ochrana řádného procesu a vyloučení svévole v rozhodování, čili garance práva na řádný proces, i když v těchto případech hmotné subjektivní právo na poskytnutí posuzované úlevy (prominutí penále) dáno není*“. Ačkoliv tedy neexistuje subjektivní právo na prominutí penále za nezaplacení sociálního pojistného (či jeho prominutí v určité výši), má žadatel právo se před správními soudy v souladu s výše uvedeným domáhat přezkumu správního uvážení a dodržení řádného procesu. Jelikož meritorní rozhodování o prominutí penále na sociálním pojistném plně spadá do rozsahu správního uvážení žalovaného, nemohou správní soudy nahrazovat závěry správních orgánů v tom, zda v konkrétní věci mělo či nemělo být penále prominuto, případně zda částečně nebo zcela. Správní soudy však i s ohledem na citované závěry Ústavního soudu posuzují dodržení stanovených procesních postupů a mezi správního uvážení, zejména vyloučení svévole a libovůle ze strany správního orgánu (srov. rozsudky NSS z 30. 6. 2011, čj. 4 Ads 6/2010-65, a z 21. 6. 2021, čj. 8 Ads 231/2019-28, bod 13).

29. V posledně uvedeném rozsudku NSS též s odkazem na předchozí judikaturu vysvětlil požadavky na přezkoumatelnost rozhodnutí, jež ze zákona nevyžaduje odůvodnění. Shodně s ním proto zdejší soud odkazuje na rozsudek NSS ze 4. 2. 2010, čj. 7 Afs 1/2010-53, v němž uvedl, že: „*pro posouzení otázky přezkoumatelnosti předmětného správního aktu není také rozhodné (...) že rozhodnutí o žádosti o prominutí daně nemusí obsahovat odůvodnění (...). Interpretace podaná stěžovatelem, opírající se toliko o doslovný jazykový výklad § 55a zákona o správě daní a poplatků, nemůže obstát. Je totiž třeba v této otázce právě naopak vyjít z předestřených judikatorních závěrů, ze smyslu dotčeného ustanovení (...) a výkladu systematického. Jedná se totiž o rozhodnutí, vůči kterému nejsou přípustné opravné prostředky – tj. o rozhodnutí konečné. Za stavu, kdy byl již jak správními soudy, tak i Ústavním soudem (...) překonán právní názor, že je rozhodnutí podle ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků vyloučeno ze soudního přezkoumávání, pak soud takové rozhodnutí přezkoumá. Zdejší soud současně v citovaném rozsudku zdůraznil, že přezkum v případě takového rozhodnutí činí „skrze jeho odůvodnění a nikoliv podle obsahu správního spisu, neboť jen toto rozhodnutí je v soudním řízení přezkoumáváno a jen vůči takovému rozhodnutí lze směřovat výtky žalobce. Není-li však z tohoto rozhodnutí zřejmé, jak věc rozhodující orgán uvážil, o jaké skutečnosti opřel svůj právní závěr, proč považuje důvody žádosti za liché, mylné nebo vyvrácené, je daňovému subjektu de facto znemožněno, aby mohl vůči tomuto rozhodnutí uplatnit relevantní žalobní body. Pokud by za tohoto stavu správní soud žalobou napadené rozhodnutí přezkoumal, nabrazoval by činnost správního orgánu a sám by zatížil své meritorní rozhodnutí nepřezkoumatelností. Při výkladu ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků proto nelze dojít k jinému právnímu závěru než takovému, že odůvodnění u rozhodnutí vydávaných podle tohoto ustanovení není třeba toliko tam, kde je žádosti zcela vyhověno. Pokud by tomu tak nebylo (jako v této věci), je třeba „negativní“ rozhodnutí odůvodnit. Této povinnosti se nelze jakkoliv zprostit*“. Tyto požadavky jsou přitom plně aplikovatelné i na nyní projednávanou věc (viz citovaný rozsudek NSS čj. 8 Ads 231/2019-28, bod 15).
30. Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 46/10 konstatoval, že vyloučení soudního přezkumu daného rozhodnutí je protiústavní a správním soudům přísluší posuzování dodržení mezi správního uvážení a procesních pravidel. Ustanovení § 104ch OPSZ nelze vykládat tak, aby byl prakticky vyloučen soudní přezkum, neboť by rozhodnutí o prominutí penále

nebylo odůvodněno. Pokud by totiž soud neměl k dispozici nic, na základě čeho by se mohl zabývat např. dodržením zákazu svévole a libovůle ze strany správního orgánu či např. posuzování obdobných případů obdobným způsobem, neměl by co přezkoumávat. Takový výklad by však byl v rozporu s garancí práva na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny. Je třeba zdůraznit, že pokud správním soudům přísluší posuzovat dodržení řádného procesu ze strany správních orgánů a mezi jejich správního uvážení, nelze připustit, aby rozhodnutí o částečném prominutí penále na sociálním pojistném obsahovalo pouze ve výroku stanovenou podmínku prominutí penále, jejíž stanovení není ani ve zbytku rozhodnutí, ani ve správních podkladech jakkoliv objasněno. Jelikož rozhodnutí o částečném prominutí penále nepředstavuje úplné vyhovění žádosti, nelze chybějící bližší odůvodnění opřít ani o obecné pravidlo obsažené v § 68 odst. 4 správního řádu, dle něhož *odůvodnění rozhodnutí není třeba, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví*.

31. Nelze-li z důvodu nedostatku odůvodnění napadeného správního rozhodnutí či podkladů ve správním spise seznat úvahy, jimiž se správní orgán v určité věci řídil, je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť správní soud není schopen ve vztahu k němu naplnit svou roli ochránce veřejných subjektivních práv žadatele vyplývající z již zmíněného čl. 36 odst. 2 Listiny a § 2 s. ř. s. To platí nejen v případě obecné otázky, zda správní orgán žádost o prominutí penále zamítl, anebo jí (částečně) vyhověl, ale rovněž v případě toho, v jaké výši penále prominul a jakým způsobem. Případnou absentující úvahu správního orgánu nemůže nahradit správní soud (srov. rozsudek NSS ze 4. 2. 2010, čj. 7 Afs 1/2010-53), ani sám žalovaný ve vyjádření k žalobě (srov. rozsudky NSS z 19. 12. 2008, čj. 8 Afs 66/2008-71, a z 28. 1. 2009, čj. 1 As 110/2008-99).
32. V projednávaném případě sice z napadeného rozhodnutí lze seznat, na základě jakého právního předpisu došel žalovaný k výši prominutého penále, zcela však absentuje odůvodnění, proč žalobkyni stanovil podmínku snížení dlužného penále před jeho prominutím, navíc vázané k určitému datu. Stejně tak absentuje odůvodnění zamítnutí žádosti o určení pořadí prominutí penále, ke kterému žalovaný pouze obecně odkazuje na právní předpis, avšak bez bližší specifikace toho, jak byl uvedený předpis užit a správním orgánem vyložen.
33. Z výše uvedených důvodů soud není schopen přezkoumat, zda v kontextu citované judikatury byl žalovaným dodržen řádný procesní postup a zda bylo rozhodnuto v mezích správního uvážení. Soud se proto nezabýval dalšími žalobními námitkami týkajícími se porušení zásady zákonnosti a překročení mezí správního uvážení, neboť pro chybějící odůvodnění není možné tyto námitky posoudit. Pro uvedenou vadu správního řízení nezbylo soudu, než napadené rozhodnutí s ohledem na výše uvedené zrušit v celém rozsahu bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

VI. Závěr a náklady řízení

34. Soud shledal, že žalovaný své rozhodnutí nedostatečně odůvodnil, a napadené rozhodnutí je z toho důvodu nepřezkoumatelné, proto jej podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil.
35. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je správní orgán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku v dalším řízení vázán. V dalším řízení bude na žalovaném, aby své rozhodnutí odůvodnil přezkoumatelným způsobem.

36. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalobkyni, která byla ve věci plně úspěšná, přiznal právo na jejich náhradu. Náklady žalobkyně sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a odměny za zastupování advokátem. Ten ve věci učinil dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby), za které mu náleží částka 3 100 Kč/úkon [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu]. Zástupci dále náleží náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč/úkon. Zástupce žalobkyně je plátcem DPH, proto mu náleží dle § 57 odst. 2 s. ř. s. i náhrada této daně. Celkem náleží žalobkyni na náhradě nákladů řízení částka ve výši 11 228 Kč $[(3100 + 3100 + 300 + 300) * 1,21 + 3000]$.
37. Lhůta k platbě náhrady nákladů řízení je stanovena podle § 160 odst. 1 v části věty za středníkem o. s. ř., místo plnění podle § 149 odst. 1 o. s. ř.; oboje ve spojení s § 64 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. listopadu 2022

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu